

Notat

Til Beskæftigelsesudvalget
Kopi til Arne Lund Kristensen
Fra Jesper Dahlgaard
Sagsnr./Dok.nr. 2018-085902 / 2018-085902-2

Job- og Ydelsessekretariatet

Familie- og
Beskæftigelsesforvaltningen
Sønderbro 12
9000 Aalborg

Init.: JOA

07-11-2018

Nyt benchmarkingsystem på beskæftigelsesområdet

Fredag den 2. november 2018 offentliggjorde Beskæftigelsesministeren et nyt benchmarkingsystem, der måler hvor gode kommunerne er til at få borgere væk fra offentlig forsørgelse. Benchmarkingen ranglister alle kommuner på baggrund af resultaterne set i forhold til kommunernes rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen.

Benchmarkingsystemet skal ses i sammenhæng med det politiske forlig, som blev indgået i august måned 2018 mellem Regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om forenkling af beskæftigelseslovgivningen.

Som led i forliget er det aftalt, at de øgede frihedsgrader til kommunerne, som følge af regelforenklingen, skal følges op af løbende målinger, hvor der via et nyt målesystem skal skabes gennemsigthed og åbenhed omkring kommunernes resultater på beskæftigelsesområdet.

Indhold i målesystemet

Udgangspunktet for målesystemet er, at sammenholde det faktiske antal borgere på offentlig forsørgelse med det forventede antal borgere på offentlig forsørgelse ud fra den enkelte kommunes rammevilkår.

Der er Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE), som på vegne af STAR har udarbejdet en analyse af kommunernes rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen for 2016, som viser hvilke kommuner, der har de vanskeligste eller mest favorable rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen. Analysen anvendes til på baggrund af statistiske modeller, at beregne det forventede antal borgere på offentlig forsørgelse givet kommunernes rammevilkår.

Benchmarkingmålingen er opdelt i følgende områder:

- Forsikrede ledige (arbejdsløshedsdagpenge)
- Sygedagpenge inklusiv jobafklaring
- Kontanthjælp inklusiv uddannelseshjælp, integrationsydelse, revalidering og forrevalidering
- Alle ydelser under ét (består af ovenstående 3 målinger)

For hvert af måleområderne har Beskæftigelsesministeriet udarbejdet en rangliste over de 98 kommuner. De kommuner, der ligger øverst på ranglisten, er de kommuner, der klarer sig bedst, og som har færre personer på offentlig forsørgelse, end man kan forvente ud fra den analyse af kommunernes rammevilkår, som VIVE har udarbejdet.

Beskæftigelsesministeriet har derudover beregnet om kommunen har opnået en besparelse eller har en merudgift set ud fra det forventede antal borgere på offentlig forsørgelse.

Resultat af den første benchmarkingmåling for 2017

Aalborg Kommune er, for alle ydelser under ét, placeret, som nummer 73 ud af 98 kommuner og er blandt de kommuner, som har flere borgere på offentlig forsørgelse end forventet. Det samlede resultat for alle landets kommuner er vedlagt som bilag.

Samlet for Aalborg Kommune er det forventede antal borgere på offentlig forsørgelse beregnet til 12.540 fuldtidsledige. Det faktiske antal for 2017 er opgjort til 12.830, hvilket betyder at Aalborg Kommune har haft en overledighed på 290 fuldtidsledige i 2017. Det har ifølge Beskæftigelsesministeriet medført en merudgift på 21,5 mio. kr.

Ser man på de enkelte måleområder er der følgende data:

	Faktisk antal	Forventet antal	Forskel antal	Besparelse/ merudgift	Placering på rangliste
Dagpenge	3.750	3.630	+ 120	+ 8,4 mio. kr.	70
Sygedagpenge	2.690	2.840	- 150	- 10,6 mio. kr.	21
Kontanthjælp mv.	6.390	6.080	+ 310	+ 26,6 mio. kr.	84

Som det fremgår af tabellen er der meget stor forskel på områderne. Aalborg Kommune ligger rigtigt godt til i fht. sygedagpengeområdet og har her færre på offentlig forsørgelse end forventet. Modsat ligger Aalborg Kommune dårligt til i fht. forsikrede ledige og kontanthjælp mv. og har dermed flere borgere på offentlig forsørgelse end forventet.

Aalborg Kommunes placering i fht. henholdsvis forsikrede ledige og kontanthjælp mv. er som sådan ikke overraskende, og det er da også områder, som Job- og Ydelsesafdelingen har særligt fokus ved de handleplaner, som er iværksat overfor jobparate ledige på henholdsvis dagpenge, kontanthjælp og uddannelseshjælp.

Sammenligning med 6-byerne

Benchmarkingmålingen for 2017 viser følgende resultater for 6-byerne:

	Placering på rangliste	Besparelse/merudgift
Aarhus	39	- 33,0 mio. kr.
Randers	59	+ 0,5 mio. kr.
Esbjerg	71	+ 7,1 mio. kr.
Aalborg	73	+ 21,5 mio. kr.
København	83	+ 130,8 mio. kr.
Odense	86	+ 39,3 mio. kr.

I 6-by regi ligger Aalborg på en 4. plads og det er kun København og Odense, som har flere borgere på offentlig forsørgelse end forventet.

Som det fremgår af tabellen, er det kun Aarhus Kommune blandt 6-byerne, som har færre borgere på offentlig forsørgelse end forventet ud fra kommunernes rammevilkår.

De nordjyske kommuner ligger fordelt på ranglisten fra Morsø Kommune på en 18. plads til Thisted Kommune på en 78. plads. I Nordjylland er det Hjørring, Læsø, Thisted og Aalborg, som har flere borgere på offentlig forsørgelse end forventet, mens øvrige kommuner har færre på offentlig forsørgelse end forventet.

Benchmarkingsystemet dækker ikke hele beskæftigelsesområdet

Beskæftigelsesministeriet har valgt, at Benchmarkingsystemet ikke skal dække alle ydelser på beskæftigelsesområdet, idet borgere på ressourceforløbsydelse, ledighedsydelse, fleksjob og førtidspension ikke indgår i målesystemet.

Det kan undre, at Beskæftigelsesministeriet trods de forbundne kar på beskæftigelsesområdet vælger at se bort fra så stor del af de samlede forsørgelsesudgifter. En kommune, som har bevilget mange førtidspensioner og dermed har færre borgere på f.eks kontanthjælp og sygedagpenge, kommer altså til at ligge godt til i Beskæftigelsesministeriets benchmarkingmåling.

Udgangspunktet for det nye benchmarkingsystem skulle være, at fokusere på kommunernes resultater af beskæftigelsesindsatsen og dermed på kommunens evne til at få borgerne gjort selvforsørgende på ordinære betingelser.

Sådan som målesystemet ligger i sin nuværende form er det altså ikke lykkedes at tilvejebringe en sammenhæng mellem måleresultatet og kommunens samlede resultat.

Ved at udelade førtidspension og de øvrige ydelser af målingen kan målesystemet komme til at favorisere de kommuner, som f.eks har bevilget mange førtidspensioner.

Det er desuden problematisk, at målesystemet ikke omhandler alle ydelser på beskæftigelsesområdet, da systemet i værste tilfælde kan genere en uhensigtsmæssig adfærd, idet f.eks en "flytning" af borgere fra kontanthjælp til ressourceforløb vil medføre en bedre placering på ranglisten.

Valg af måleområder har stor betydning for resultatet

I den analyserapport, som ligger til grund for den nye benchmarkingmetode, har VIVE lavet en samlet måling af alle ydelser.

Hvis der i stedet tages udgangspunkt i alle ydelser flyttes der meget rundt på kommunernes placering på ranglisten mellem de 98 kommuner.

I nedenstående tabel er tallene for 6-byerne taget fra den opgørelse, som VIVE har lavet for alle ydelser under ét:

	Observeret	Forudsagt	Difference	Placering alle ydelser	Placering i BM'S rangordning
København	13,24	14,02	-0,78	4	83
Esbjerg	18,33	19,01	-0,68	6	71
Aalborg	15,96	16,52	-0,56	8	73
Odense	19,54	19,77	-0,23	28	86
Randers	19,85	19,92	-0,07	37	59
Aarhus	16,93	16,75	0,18	56	39

Kilde: Tabel 45 i rapport fra VIVE: Kommunernes rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen – tal for 2016.

Som det fremgår af tabellen rykker alle 6-byer på nær Aarhus Kommune op på ranglisten. København bliver med den samlede måling af alle forsørgerydelser på beskæftigelsesområdet inklusiv førtidspension mv. den 4. bedste kommune i Danmark og har dermed færre borgere på offentlig forsørgelse end forventet.

Aalborg Kommune ligger på en 8. plads og har ligeledes færre borgere på offentlig forsørgelse. Faktisk er det sådan, at det nu er 5 ud af de 6 kommuner i 6-by samarbejdet, som har færre borgere på offentlig forsørgelse end forventet. Det er kun Aarhus, som har flere borgere på offentlig forsørgelse.

Som nævnt kan det kun undre, at Beskæftigelsesministeriet har valgt, at udelade nogle af forsørgerydelserne og dermed kun viser en del af det samlede billede.

KL har efter offentliggørelsen af målesystemet været ude at kritisere det nye benchmarkingsystem for netop at udelade en del af forsørgerydelserne.

Såfremt benchmarkingsystemet ikke justeres, så det omhandler alle ydelser, vil Aalborg Kommune være blandt de 35 kommuner, som har flere borgere på offentlig forsørgelse end forventet. Disse kommuner skal efterfølgende måles i fht. om kommunerne afgiver tilstrækkelig med jobsamtaler og aktiveringstilbud og sidenhen vurderes i fht. om kommunerne skal være en del af Beskæftigelsesministerens skærpede tilsyn med kommunerne.

Næste måling fra Beskæftigelsesministeriet forventes, at foreligge om 6 måneder.